

LIDOVÉ NOVINY, 12.7.2016, 1/2

Směji se vám do obličejů a jste bezmocný

Exšéf civilní rozvědky Karel Randák přirovnává odchod Roberta Šlachty k svému před deseti lety. „Jsem v tom s ním zajedno,“ říká

ONDŘEJ KOUTNÍK

PRAHATři měsíce putoval se svým speciálně upraveným automobilem po Sicílii proslulé mafií a její legendou donem Corleone. Generálmajor Karel Randák po odchodu ze zpravodajských služeb do důchodu v poslední době tráví hodně času cestováním. Jeho poslední návrat z cest však byl jiný. Randák se vracel zrovna v době, kdy ministr vnitra Milan Chovanec (ČSSD) podepsal reorganizaci v policii, v jejímž důsledku došlo mimo jiné ke sloučení protimafiánského a protikorupčního útvaru. Kvůli utajovanému a podrobněji nepřipravenému plánu nakonec rezignoval ředitel Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ) Robert Šlachta. Randákovi se v tu chvíli vybavil vlastní příběh.

Před deseti lety totiž zažil podobnou situaci. Po volbách v roce 2006 se k moci dostala první Topolánková vláda. Tehdejší ministr vnitra Ivan Langer (ODS), pod kterého spadal Randákem řízený Úřad pro zahraniční styky a informace, šéfa civilní rozvědky odvolal. Oficiálním důvodem byl záměr kabinetu sloučit Randákův úřad s Bezpečnostní informační službou (BIS) do jediné zpravodajské služby podřízené premiérovi. Reorganizace a slučování více-
ra těles do jednoho „superútvaru“ se v případě Randáka i Šlachty stalo jakousi elegantní kličkou, jak se zbavit nepohodlných osob.

Primitivní klička

„Opravím vás, protože sice jde o kličku, ale rozhodně ne elegantní. Je to nejprimitivnější klička, jakou mohli udělat. V soukromé sféře se běžně stává, že se v důsledku reorganizace zbavíte nepohodlného člověka. U policie je to však bolestnější v tom, že reorganizací nabouráte funkčnost útvaru a vyšetřování,“ řekl Randák v rozhovoru pro LN.

Randák Šlachtovu odchodu od policie rozumí. „Úplně ho chápu a jsem v tom s ním zajedno. Můj případ: v červnu 2006 byly volby a od jejich výsledku bylo jasné (ODS zvítězila o tři procenta před ČSSD – pozn. red.), že moje životnost ve funkci ředitele se počítá maximálně v řádu týdnů. Jste pod tlakem a čekáte, kdy a z jaké strany to přiletí. Mě si tehdy v září zavolal ministr vnitra Langer a řekl mi, že vláda rozhodla o sloučení útvarů. Šlachta je ve stejné situaci. Několik měsíců se o jeho zbavení šuškal. Nic oficiálního nevěděl. Pohyboval se ve vzduchoprázdnu a bylo mu jasné, že dříve či později to udeří. Jste pod tlakem, a když už se reorganizace oznámí oficiálně, bouchnete do stolu a raději odejdete. Nemáte zapotřebí, aby s vámi někdo oral. Já jsem před deseti lety zašel k počítači, vytisknul si výpověď a nazdar,“ vzpomíná Randák.

Bývalý šéf civilní rozvědky Karel Randák

Jako hlavní důvod sloučení útvarů pod hlavičku nově vznikající Národní centrály proti organizovanému zločinu (NCOZ) dokumenty ministerstva vnitra uvádějí skutečnost, že zločinci již nedodrží policijní škatulkování trestné činnosti – na obchod s lidmi, hospodářské zločiny, korupci či terorismus.

„Jejich činnost prorůstá tradičním dělením, přičemž orientace se mění podle okamžité možnosti generovat co největší zisk,“ napsali experti. Hlavním přínosem

KAUZA LN

reformy má být lepší koordinace a sdílení informací. Růst má i efektivita vyšetřování. V celém materiálu ale chybí analýza či statistika o v současnosti nevyhovujícím stavu celorepublikových útvarů. Z materiálu navíc nevyplývá, jaké konkrétní kroky k naplnění ambicí povedou.

Ohrožení živých kauz

Podle Randáka je hlavním problémem fakt, že reorganizace se připravovala potají a bez konzultací se státními zástupci. „Předložený materiál nemá hlavu ani patu, což svědčí o bezradnosti lidí, kteří plán připravovali. Ono je totiž strašně těžké zdůvodnit takový plán něčím jiným než obecnými,

ák si myslí, že ministr Chovanec půjde přesně proti svému původnímu tvrzení a reorganizace policie se dotkne živých kauz.

FOTO MAFRA - PETR TOPIČ

hloupými frázemi. Vůbec se neví, jakým způsobem policisté budou rozděleni do pěti sekcí, kolik lidí ta která sekce bude mít. Vždyť protikorupční policie v nové struktuře zůstane de facto netknutá, což znamená, že bude mít kolem 400 členů. Kolik policistů ale bude čítat sekce pro boj s kyberzločinem? Pět šest expertů?“ ptá se Randák a dodává: „To by nešlo, takže vytrhnete z jiné sekce vyšetřovatele, zařadíte je do kolonky kyberzločin a oni se to třeba doučí. Tím pádem ale rozbijete již existující funkční týmy, které se v současnosti věnují živým kauzám. Ministr Chovanec půjde přesně proti svému původnímu tvrzení, že se změny nedotknou živých kauz. Samozřejmě, že reorganizace se živých kauz dotkne.“

Dva citlivé případy

Protimafiánský útvar v posledním roce rozpracoval dvě citlivé kauzy, které míří do řad politiků, policie a státních zástupců – jde o případy Vidkun, v němž uvízli vlivní olomoučtí policisté či hejtman Jiří Rozbořil z ČSSD, a Beretta, v níž byl obviněn vysoce postavený detektiv protikorupční policie a v níž figurovala i státní zástupkyně Dagmar Máchová. Randák je přesvědčený, že vedle snahy zbavit se Šlachty v čele ÚOOZ tu jsou i jiné důvody, které stály za spuštěním operace. „Živé kauzy se na měsíce

a léta zpomalí, což povede k jejich odkládání. Dalším důvodem je dostat se k informacím, na čem daný útvar pracuje a jaký případ vyšetřuje. Někdo potřeboval zoufale vědět, co přesně ÚOOZ vyšetřuje. Příslušní lidé měli strach, aby se jich vyšetřování netýkalo. Pochybují ale o tom, že by vedení policie pod prezidentem Tuhým jednalo z vlastní iniciativy,“ říká.

Člen správní rady Nadačního fondu proti korupci míní, že politicky přituhuje. „Poté, co jsem odešel ze zpravodajských služeb, jsem si myslel, že nemůžu být nic horšího než tehdejší ministr vnitra Langer. Teď s překvapením zjišťuji, že nikdy není tak špatně, aby nemohlo být ještě hůř. Langer ale byl aspoň inteligentní. Neříká se mi to lehce, ale v současnosti je situace ještě horší než tehdy,“ míní Randák.

V roce 2011 byl Randák jednou z hlavních postav protikorupčního fondu, který vytáhl zveřejněním dokumentů v kauze jízdenek pro pražský dopravní podnik do boje proti mocensko-podnikatelské skupině kolem lobbisty Iva Rittiga. „A tak, jako co se děje, jde po nás Šlachta s brokovnicí?“ strachovali se v minulých letech Rittigovi spolupracovníci v odposleších, které letos v červnu zazněly u soudu v kauze vyrazování utajených informací BIS. „Dovedu si představit, jaké haló se strhlo po podepsá-

ní reorganizace a jak u Rittiga bouchalo šampaňské. Museli z toho mít radost. Chodíte přece na soudní líčení v případech kolem Rittiga a z veřejně pouštěných odposlechů těchto lidí víte, jak se Šlachta a spol. báli,“ přemítá Randák.

Dovedu si představit, jaké haló se strhlo po podepsání reorganizace a jak u Rittiga bouchalo šampaňské. Museli z toho mít radost.

”

„Asi poslední místo, kde může promluvit,“ smál se na konci června na Twitteru Rittigův důležitý spojenec a spolujednatel advokátní kanceláře MSB Legal David Michal informací, že Šlachta vystoupí v diskusním pořadu Jana Krause. Týden předtím poslanci bezpečnostního výboru ani nedovolili Šlachtovi ve sněmovně vystoupit s poznatky, které se týkaly reorganizace policie a úniků z vyšetřování některých kauz.

Organizační změny ve zpravo-

dajských službách před deseti lety táhla vládní ODS, dnešní reorganizaci policie prosazuje zase vládní ČSSD. „O politickém systému to vypovídá, že všichni jsou si podobní. Je jedno, jestli jste z té, či oné strany, politici jsou myšlením a zájmy stejní. Slušných je jen pár jedinců, kteří ale nemají šanci se výrazněji prosadit,“ míní Randák a dodává, že ho zklamala KDU-ČSL: „Lidovci mě překvapili. Když jsem seděl před deseti lety na bezpečnostním výboru, abych se k situaci vyjádřil, ocitl jsem se v naprosto stejné situaci jako nyní Šlachta. Ani mně a ani jemu nedovolili otevřít pusku. Tehdy na tom měl zásadní podíl lidovec a Kalouskův klíčový společník Pavel Severa. Podobně jako tehdy jsou i dnes lidovci v těchto zásadových věcech k ničemu, čekal jsem od nich víc. Typicky lidovceky se nijak nezachovali, ani ryba ani rak.“

Randák přemýšlel, zda Šlachtovi večer před plánovaným vystoupením na sněmovní půdě bezpečnostního výboru nezavolat, aby svůj záměr zvážil. „Měl jsem chuť Šlachtovi doporučit, ať tam ani nechodí, že bude za blbce jako já. Asi si to ale každý musí prožít na vlastní kůži, protože jinak té situaci v parlamentu neuvěříte. Smějí se vám do obličeje a vy jste bezmocný,“ vzpomíná Randák na hořkou zkušenost svého „zpravodajského“ příběhu.